

Profesor dr hab. Jerzy Stachura

Dnia 12 września 2008 roku po krótkiej chorobie zmarł nasz ukochany Profesor dr hab. Jerzy Stachura. Był On kierownikiem Katedry Patomorfologii CMUJ od roku 1991, a zarazem wychowawcą wielu pokoleń studentów, również naszym nauczycielem i przyjacielem.

Profesor J. Stachura urodził się dnia 24 listopada 1937 roku w Horochowie na Wołyniu w rodzinie nauczycieli licealnych. Szkołę podstawową i liceum ukończył z wyróżnieniem w Krzeszowicach. Studiował na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Krakowie (obecnie Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego). Od 1962 roku związał się z Zakładem Patomorfologii AM, gdzie pracował jako asystent, st. asystent i adiunkt. W 1966 roku uzyskał, pod kierunkiem Prof. dr hab. J. Kowalczykowej, stopień doktora nauk medycznych; w roku 1970, po pobycie w Anglii u Prof. A. G. E. Pearsa, na podstawie materiału doświadczalnego uzyskał stopień doktora habilitowanego, a w 1973 roku stanowisko docenta.

W ramach powstałego Instytutu Patologii stworzył od podstaw Pracownię Histochemii i Ultrastruktury, której był kierownikiem, a następnie od 1977 roku Zakład Patologii Komórki. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1984 roku, a profesora zwyczajnego w 1994 roku. W latach 1997-2002 pełnił funkcję przewodniczącego Rady Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców. W roku 2002 został wybrany Dziekanem Wydziału Lekarskiego CMUJ, którą funkcję pełnił przez jedną kadencję, a uprzednio pełnił funkcję prodziekana.

Przez całe swoje życie związany był z patomorfologią i w tym zakresie był wybitnym specjalistą. Interesował się problemami z zakresu gastroenterologii doświadczalnej i klinicznej, immunohistochemii i genetyki nowotworów. Wiele lat pełnił funkcje przewodniczącego Krakowskiego Oddziału Towarzystwa Patologów, specjalisty regionalnego do spraw patomorfologii, a w latach 1998-2004 był przewodniczącym Zarządu Głównego PTP. Od roku 1996 był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, jako sekretarz Wydziału Lekarskiego, a od roku 2002 członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. W ramach Europejskiego Towarzystwa Patologów był członkiem jego Zarządu w latach 1993-2000. Ponadto był członkiem Międzynarodowej Akademii Patologii i Amerykańskiego Stowarzyszenia Gastroenterologów.

W ciągu wieloletniej pracy naukowej był autorem i współautorem ponad 400 publikacji w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych. Szczególnie interesował się problemami z zakresu patologii gastroenterologicznej. Jego głównym osiągnięciem, to wyjaśnienie roli prostaglandyn w hepatoprotekcji, wyjaśnienie mechanizmu adaptacji błony śluzowej żołądka do powtarzających się uszkodzeń, oraz stwierdzenie w odniesieniu do raka żołądka większej częstości jego mieszanej postaci w naszej populacji, z odrębnym przebiegiem i rzadziej związanym z krążeniem we krwi komórek nowotworowych. W zakresie badań doświadczalnych wiele prac poświęcił skutkom diety bezmagnezowej u zwierząt

laboratoryjnych. W ostatnich latach również pracował w zakresie hematopatologii nad chłoniakami.

Katedrę Patomorfologii CMUJ rozwinął do poziomu największej w kraju jednostki prowadzącej działalność z tej dziedziny. Zaopatrzył zakład w najnowocześniejszą aparaturę oraz wprowadził jego pełną komputeryzację.

Był promotorem piętnastu przewodów doktorskich, pod jego nadzorem przeprowadzono cztery przewody habilitacyjne z zakresu patomorfologii. Ponadto był recenzentem licznych prac doktorskich i habilitacyjnych oraz uczestniczył w pracach Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej do Spraw Stopni i Tytułów (Sekcja IV Nauk Medycznych).

Profesor J. Stachura przez wiele lat pełnił funkcje redaktora naczelnego kwartalnika Polish Journal of Pathology, którego wysoki poziom merytoryczny i edytorski jest jego zasługą. Był również członkiem szeregu rad redakcyjnych innych czasopism naukowych. W dziedzinie dydaktyki był współautorem licznych rozdziałów w podręcznikach akademickich. Na uwagę zasługuje zwłaszcza popularny wśród studentów i patologów wielotomowy podręcznik „Patologia – znaczy słowo o chorobie”. Przez wiele lat organizował również szkolenia dla patologów krajowych i europejskich z różnych dziedzin patologii.

Za wieloletnią pracę i osiągnięcia został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, oraz Odznaką „Za wzorową Pracę w Służbie Zdrowia”. Osiągnięcia naukowe profesora zostały uhonorowane Nagrodą im. J. Śniadeckiego za wyjaśnienie roli czynników wzrostu w gojeniu uszkodzeń

błony śluzowej żołądka, „Laurem Jagiellońskim” oraz Nagrodami Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Jako zainteresowania pozazawodowe należy wymienić podróże i turystykę. We wcześniejszych latach Profesor lubił łowić ryby i hodował pszczoły. Wszyscy niezmiernie ceniliśmy sobie i podziwialiśmy tak charakterystyczne dla Profesora poczucie humoru. Wielu z nas pomagał nie tylko w pracy zawodowej, ale również w rozwiązywaniu problemów pozazawodowych.

Profesor interesował się też zagadnieniami historycznymi dotyczącymi Naszej Katedry. Był inicjatorem wykonania tablic pamiątkowych ku czci Prof. St. Ciechanowskiego i Prof. J. Kowalczykowej, także Zjazdu Naukowego z okazji 150-lecia istnienia tej najstarszej Katedry w Polsce. Był skarbnicą opowieści i historyjek dotyczących pracowników Katedry, dykteryjek i anegdot o profesorach Katedry i Uczelni. Tak jak Profesor lubił snuć wspomnienia z lat minionych, tak my z zaciekawieniem słuchaliśmy jego opowieści, zwłaszcza dotyczących dawnych lat istnienia Katedry i działalności prof. J. Kowalczykowej.

Jego mądra i pełna zrozumienia działalność naukowa, dydaktyczna i kierownicza pozostanie na zawsze w naszej wdzięcznej pamięci. Odszedł człowiek, który był niepowtarzalną osobowością i postacią, której nie można zastąpić.

Koleżanki i Koledzy
z Katedry Patomorfologii CMUJ